

Bīskapam J. Cakulam --70



Bīskaps Jānis Cakuls.

Bīskaps **JĀNIS CAKULS** dzimis 1926. gada 4. jūlijā Preiļu rajona Rudzātu pagastā nabadzīgā lauksaimnieka daudz bērnu ģimenē. Jau bērnībā zēns smagi saslimis ar acīm. Arsti vairs nav varējuši līdzēt. Tad vecāki devušies uz Aglonu un atvēlējuši slimo zēnu Aglonas Dievmātes gādībā un katru gadu ņemuši viņu līdz svētceļojumā uz Aglonu. Zēns izveselojās.

Pēc Rudzātu pamatskolas beigšanas Jānis iestājās Aglonas ģimnāzijas klasiskajā nodaļā. Kaut gan Varakļānu ģimnāzija bija tuvāk, tomēr jauneklis izvēlējās Aglonu, kas viņam bija mīļa un saistīta ar izveseļošanu. Tāda Aglona ir palikusi arī tagad, kad iecienītā bīskapa mūža gadu skaits sasniedzis septiņdesmit...

Sākot ar pirmajiem skolas gadiem,

jauneklis bija čakls toreizējo katoļu izdevumu lasītājs. Jau tolaik viņš vēlējās kļūt par priesteri, ko vēl nevienam nebija atklājis.

Kad 1944. gadā mūsu zemē ienāca krievu armija, J. Cakulu 18 gadu vecumā mobilizēja armijā. Neapmācītie jaunekļi ātri tika nosūtīti uz fronti un ieskaitīti automātisko ieroču rotā. J. Cakulu ieskaitīja maršala G. Žukova komandētās I Baltkrievijas frontes 8. gvardes armijā, kas tuvojās Berlīnei. 1945. gada 31. martā vienība nosūtīta Oderas priekštilta pozīcijās preti Berlīnei. Tā paša gada 16. aprīlī sākās krievu lieluzbrukums Berlīnei. Šajās kaujās J. Cakulu smagi ievainoja.

Pēc ilgākas ārstēšanās viņu atbrīvoja kā kara invalidu. 1945. gada jūlijā smagi ievainotais J. Cakuls atgriezās tēva mājās.

Jau 1946. gada rudenī viņš kopā ar 20 jauniešiem iestājās no jauna atvērta Rīgas garīgajā seminārā.

Steidzamības kārtā mācoties un kārtojot eksāmenus arī vasarā, J. Cakuls kopā ar citiem trim sava kursa semināristiem pabeidza studijas triju gadu laikā.

1949. gada 18. septembrī J. Cakuls tika iesvētīts par priesteri. Viņa pirmā darbavieta bija Marijas Magdalēnas baznīca Rīgā, kur sākotnēji viņš kalpoja par vikāru, bet no 1950. gada — par prāvestu. Blakus prāvesta pienākumiem viņš bija kūrījas notārs un garīgā semināra biktstēvs.

1972. gadā pāvests Pāvils VI viņu iecēla monsinjora godā, bet 1982. gada 18. oktobrī pāvests Jānis Pāvils II — par Rīgas un Liepājas palīgbīskapu "ad sedem datus" — tas nozīmē, ka viņš ir iecelts par palīgbīskapu

ar sukcesijas tiesībām.

1982. gada 12. decembrī Svētā Jēkaba katedrālē monsinjoru J. Cakulu kronēja par bīskapu. Savā apsveikuma telegrammā pāvests Jānis Pāvils II uzsvēra, ka "bīskaps J. Cakuls ir uzņemts apustuļu pēcteču skaitā un iecelts ticīgajiem par paraugu vārdos, darbos, mīlestībā un ticībā, lai audzinātu Dieva tautu".

J. Cakulu par bīskapu konsekrēja kardināls J. Vaivods, asistējot bīskapiem V. Zondakam un K. Duļbinskim. Dievkalpojums risinājās ļoti svinīgi, kurā piedalījās toreizējais Latvijas ev. lut. arhibīskaps J. Matulis, pareizticīgo metropolīts Leonīds, augsta valdības delegācija un ļoti daudz ticīgo, kas pārpildīja Jēkaba katedrāli un visus apkārtējos laukumus.

Bīskaps J. Cakuls šo augsto amatu uzņēmās dziļā pazemībā un paklausībā katoļu baznīcai.

Pēc kardināla J. Vaivoda nāves 1990. gadā bīskaps J. Cakuls pārņēma Latvijas katoļu baznīcas vadību un to sekmīgi pildīja līdz 1993. gada 18. jūnijam, kad pāvests Jānis Pāvils II pieņēma viņa atteikšanos no Rīgas palīgbīskapa pienākumiem.

Tagad bīskapa J. Cakula ikdiena saistās ar darbu Rīgas metropolijas kūrījā, kur uz viņu kā arhibīskapa metropolīta J. Pujāta ģenerālvikāru allaž gaida dažādi atbildīgi uzdevumi — rītos un vakaros, kā arī svētku dienās Viņa Ekselence vada svinīgus dievkalpojumus Marijas Magdalēnas baznīcā, bieži viņu ticīgie sastop biktskrēslā. Turklāt daudz laika viņš velti literāram darbam, sagatavojot un nododot iespiešanai grāmatas un žurnālus.

Ticīgie un tāpat visi Latvijas priesteri un garīgo ordeņu locekļi bīskapa J. Cakula 70 gadu jubilejā pateicas par viņa darbu dvēseļu labā un vēl Dieva un mīļās Aglonas Dievmātes svētību turpmākajos mūža gados!

Dziļā cienā un pateicībā —
A. Budže, Tilžas prāvests